

Türkiye'de Elektrikli Araçlara Şarj Hizmeti Sunulmasına İlişkin Şarj Hizmeti Yönetmeliği'nin Getirdikleri

Elk. Elo. Müh. Mert Berken Ünal
mberkenunal@gmail.com

Elektrikli araçlara elektrik enerjisi temininin sağlandığı şarj ünitesi ve istasyonlarının kurulması, şarj ağı ve şarj ağına bağlı şarj istasyonlarının işletilmesi ile şarj hizmetinin sunulmasına ilişkin usul ve esasları belirlemek amacıyla; şarj ünitesi ve şarj istasyonlarının kurulması ve işletilmesi, şarj ağının oluşturulması, şarj ağı işletmecilerinin lisanslandırılması ve faaliyetlerinin düzenlenmesi, şarj ağı işletmecileri ve şarj istasyonu işletmecileri ile kullanıcıların hak ve yükümlülükleri, serbest erişim platformunun kurulması ve işletilmesine ilişkin usul ve esaslarını kapsayan 02/04/2022 tarihli ve 31797 sayılı Resmî Gazete ile 'Şarj Hizmeti Yönetmeliği' yayımlanarak aynı gün yürürlüğe girmiştir. Elektrikli araçlara yol yardımı amacıyla elektrik enerjisi temin eden mobil şarj üniteleri yönetmelik kapsamında tutulmuştur.

Yönetmelik'te yer alan tanımlara bakıldığında, elektrikli araçlar "Hareket etmesinde tek başına veya destekleyici olarak elektrikli motor kullanılan ve elektrik enerjisiyle haricen şarj edilebilen motorlu karayolu taşıtı" olarak tanımlanmıştır. Hibrit araçlar da kapsama dahil edilmiştir. Elektrikli araçlar için verilecek olan şarj hizmetini ise "Elektrikli araçların akü, pil, kondansatör ve benzeri enerji depolayan ekipmanlarını şarj etmek üzere ticari amaçla ve bedeli mukabilinde gerçekleştirilen kablolu veya kablosuz enerji aktarımı" olarak tanımlamıştır. Yani ticari amaç ile elektrikli araçlara şarj hizmeti sunmak isteyen tüzel kişilerin bu yönetmeliğin gereklerini yerine ge-

tirmesi gerekmektedir.

Yönetmeliği incelediğimizde şarj hizmeti sunmak isteyen tüzel kişinin öncelikle bir şarj ağına dahil olması gerektiği görülmektedir. Yani bir veya birden çok şarj istasyonu kurup, işletmek isteyen tüzel kişilerin EPDK'dan lisans alarak "Şarj Ağı İşletmecisi" olması ya da lisanslı bir şarj ağı işletmecisinden sertifika alarak "Şarj İstasyonu İşletmecisi" olması gerekmektedir. Ancak bu şekilde tüzel kişiler, ticari amaç ile bir lisans alarak bir şarj ağı kurabilecek ya da lisanslı bir şarj ağı işletmecisinin ağına dahil olup, bedeli mukabilinde şarj hizmeti sunabilecektir. Ticari amaç gütmeyen özel şarj istasyonları bir şarj ağına bağlanma zorunluluğu ise bulunmamaktadır.

Bu durumda bir elektrikli şarj istasyonu kurarak, kurulan bu şarj istasyonunu işletmek ve ticari bir gelir elde etmek isteniyorsa, tüzel kişinin karşısına iki seçenek çıkmakta;

1. "Şarj Ağı İşletmecisi" lisansına sahip olmak,
2. Lisans sahibi bir şarj ağı işletmecisinden sertifika alarak "Şarj İstasyonu İşletmecisi" olmak.

Şarj Ağı İşletmecisi Lisansı alabilmek için öncelikle tüzel kişinin EPDK Başvuru Sistemi üzerinden EPDK'nın 02/04/2022 tarihli ve 31797 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 17/03/2022 tarihli ve 10852 sayılı Kurul Kararıyla belirlediği usul ve esaslar uyarınca sunulması gereken bilgi ve belgelerle Lisans başvurusu yapması gerekmektedir.

Şarj ağı işletmelerinin mutla-

ka anonim veya limited şirket olarak kurulmuş bir tüzel kişi olması ve asgari sermayesinin EPDK tarafından 02/04/2022 tarihli ve 31797 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 17/03/2022 tarihli ve 10853 sayılı Kurul Kararıyla (dörtmilyonbeşyüzbin) 4.500.000 TL'den az olmaması, anonim şirket olarak kurulmuş başvuru- borsada işlem görenler dışındaki paylarının tamamının nama yazılı olması ve borsada işlem görmek üzere ihraç edilecekler hariç olmak üzere hamiline yazılı pay ihraç edilmemesi gerekmektedir.

Alınan lisansın devredilmesi mümkün değildir. Yönetmelik'in 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasında öngörülen iki durumun ise lisans devri olarak sayılmayacağı kabul edilmiştir. Lisans devri mümkün olmadığı gibi, lisans sahibinin lisans ile elde etmiş olduğu hakları EPDK'dan izin almadan üçüncü kişilere devretmesi ve rehnetmesi de mümkün olmadığı belirtilmiştir. Ayrıca Yönetmelik'in 4 üncü maddesinin dördüncü fıkrasında Elektrik piyasasında faaliyet gösteren ve tarifesi düzenlemeye tabi olan lisans sahibi tüzel kişiler, şarj ağı işletmecisi lisansı başvurusunda bulunamayacağı ve şarj hizmeti

sunamayacağı belirtilmiştir.

Lisans süresini belirleme yetkisi kurulda olup, yönetmeliğin 12 maddesinde lisansın en fazla 49 yıla kadar verileceği belirtilmiştir. Lisans süresinin bitiminden en erken dokuz, en geç üç ay önce EPDK'ya yapılacak lisans tadil başvurusu ile EPDK'nın uygun görmesi durumunda uzatılabilecektir.

Şarj ağı işletmeci lisansına ilişkin bedeller; lisans alma bedeli, lisans tadil ve lisans sureti çıkarma bedeli ile yıllık lisans bedellerinden oluşmaktadır. 2022 yılı için bu bedeller 02/04/2022 tarihli ve 31797 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 31/03/2022 tarihli ve 10895 sayılı Kurul Kararıyla aşağıdaki şekilde belirlenmiştir:

Bedel Türü	Bedel (TL)
Lisans Alma Bedeli	300.000
Lisans Tadil Bedeli	14.000
Lisans Suret Çıkarma Bedeli	3.000

Yukarıdaki tabloda verilen bedeller maktu iken lisans sahibi tüzel kişilerin yıllık lisans bedeli, gelir tablolarında yer alan lisans kapsamında yürüttükleri şarj hizmeti faaliyetine ilişkin net satış tutarının Kurul tarafından belirlenecek katsayının çarpılması ile hesaplanacaktır.

Teşvik amacı ile 2028 yılına kadar lisans bedeli talep edilmeyecek, 2028 yılında belirlenecek olan ilk yıllık lisans bedeli ise 31 Temmuz 2029 tarihine kadar ödenecektir.

Lisans sahibi şarj ağı işletmecileri; ülke genelinde şarj hizmeti sunma, şarj istasyonu kurma ve işletme, düzenlediği sertifikalar ile şarj istasyonu kurdurma ve işletme, sadakat sözleşmesi yapabilme ve şarj istasyonları için taşınmaz temini talebinde bulunma haklarına sahip olacaktır.

Tüm bu lisans alma sürecini başarı ile tamamlayan ve şarj ağı işletmecisi olan tüzel kişiler lisansının yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içerisinde en az beş farklı ilçede elli veya

daha fazla şarj ünitesinden oluşan bir şarj ağı kurması gerekmektedir. Şarj ağına yer alan şarj ünitelerinin en az yüzde beşi ile Karayolları Genel Müdürlüğü'nün sorumluluğu altında bulunan otoyollar ve devlet yollarında yer alan şarj ünitelerinin en az yüzde ellisinin DC 50 kW ve üzeri güçteki şarj ünitesi niteliğinde olması zorunludur. Bu şartların sağlanmadığı durumlarda şarj ağı işletmecisinin lisansı sona erecektir.

Yönetmeliğin 24. Maddesi ile şarj istasyonlarının elektrik ihtiyacını Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretim Yönetmeliği kapsamında yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı elektrik üretim tesisi ile karşılayabileceği, Elektrik Piyasasında Depolama Faaliyetleri Yönetmeliği kapsamında şarj istasyonu bünyesinde tüketim tesisine bütünlük elektrik depolama tesisi kurabileceği belirtilmiştir.

Şarj ağına yeni bir istasyon eklemek için EPDK'ya başvuru yapılması ve bu başvurunun EPDK tarafından uygun bulunması, şarj ağından bir istasyon çıkarmak için EPDK'ya bildirimde bulunulması gerekmektedir. Şarj ağından bir istasyon çıkarılması için EPDK onayına ihtiyaç duyulmamaktadır.

Şarj hizmeti fiyatı, elektrikli araca aktarımı yapılan birim enerji fiyatı (TL/kWh) cinsinden uygulanacaktır. Farklı tip ve güçteki şarj üniteleri için farklı fiyatlar belirlenebilir. Ayrıca Sadakat Sözleşmesi imkanı tanınmış ve şarj ağı işletmecilerinin sadakat sözleşmesi kapsamındaki kullanıcılara uyguladığı en düşük şarj hizmeti fiyatının %25'ini aşmaması kaydı ile farklı şarj hizmeti fiyatı uygulayabileceği belirtilmiştir.

Yönetmeliğin 20 nci maddesinde yer verildiği üzere; Şarj ağı işletmecisi, üçüncü kişilerce şarj istasyonu kurulması ve işletilmesi ile şarj istasyonunun kendi şarj ağına bağlı olarak çalışması için sertifika düzenleyebilir. Bu

verilecek sertifika, şarj ağı işletmecisi ve şarj istasyonu işletmecisi arasında düzenlenen bir sözleşme niteliği taşıyacaktır. Yönetmeliğin 20 nci maddesinin ikinci fıkrasında asgari şartlar belirlenmiştir.

Düzenlenen bu sertifika ile şarj istasyonu işletmecisi bir veya daha fazla şarj istasyonu kurabilecek ve işletilebilecektir. Ama bu durum şarj ağı işletmecisinin ilgili mevzuat ile diğer mevzuattan kaynaklanan yükümlülük ve sorumluluklarını ortadan kaldırmayacaktır.

EPDK tarafından şarj ağlarının tamamında yer alan halka açık şarj istasyonlarının coğrafi konumları, şarj ünitesi sayıları, güçleri ve tipleri, soket sayıları ve tipleri ile uygunluk durumlarının, ödeme yönteminin ve şarj hizmeti fiyatlarının yayımlandığı bir serbest erişim platformu kurulacak ve işletilecektir. Şarj ağı işletmecileri, EPDK tarafından kurulacak ve işletilecek olan serbest erişim platformunda yer alacak bilgileri EPDK'ya sunmakla yükümlü tutulmuştur.

Günün sonunda; ticari amaç ile şarj istasyonu kurmak isteyen yatırımcıların, lisans alması ve lisans sahibi olarak şarj ağı kurması ya da hali hazırda var olan bir şarj ağına işletmecisinden alacağı sertifika ile dahil olması, şarj ağına bulunan tüm istasyonların ise kurulacak serbest platforma entegre olması gerektiği görülmektedir. Ancak evinin ya da işyerine şarj istasyonu kurmak isteyen ticari amaç gütmeyen son kullanıcıların herhangi bir şarj ağına bağlanma zorunluluğu bulunmamaktadır.

Kaynakça:

[1] Şarj Hizmetleri Yönetmeliği (02/04/2022 tarihli ve 31797 sayılı Resmî Gazete)

[2] EPDK 17.03.2022 tarihli, ve 10895 sayılı kurul kararı.

[3] EPDK 31.03.2022 tarihli ve 10853 sayılı kurul kararı.